

Eusko Jaurlaritza

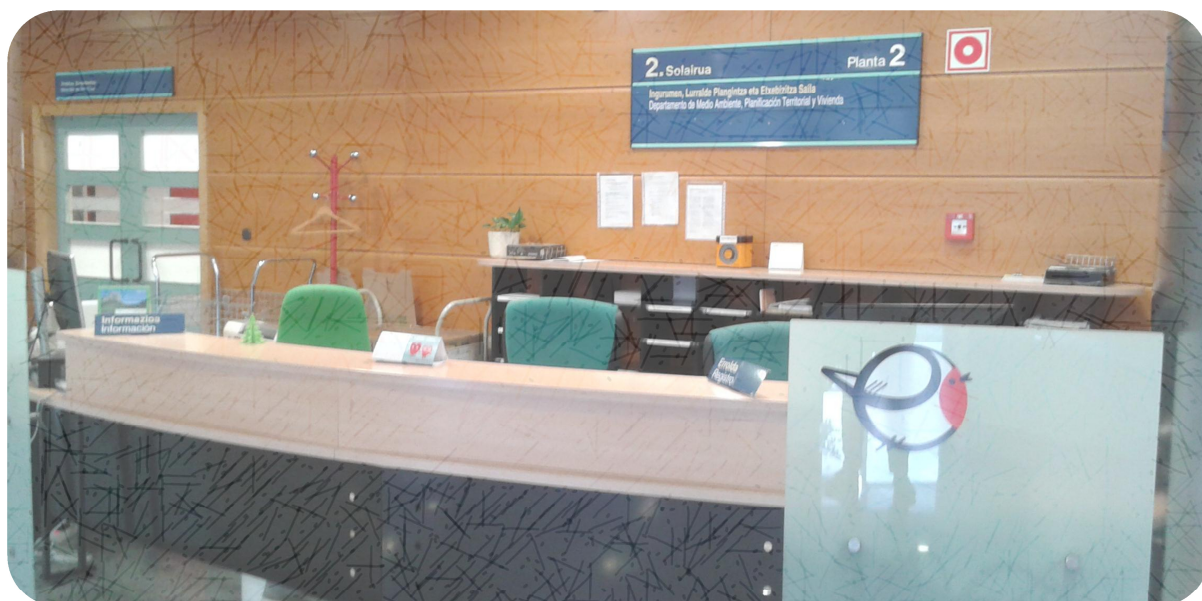
Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailaren Euskararen Erabilera Normalizatzeko Plan Estrategikoa

VI. plangintzaldia, 2018-2022

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

2018ko uztaila

Aurkibidea

1.-	Sarrera	2
2.-	Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Saila	3
3.-	Saileko atal elelebidun eta euskarazkoak	4
4.-	Sailaren helburu orokorrak	5
5.-	Bikain ziurtagiria	5
6.-	Kudeaketa aurreratua	6
7.-	Plan Nagusiaren xedea eta helburu nagusia	9
8.-	Planaren parte-hartzaileak	9
9.-	Planaren gidalerroak	10
10.-	Planaren jarraibide nagusiak	13
11.-	Hizkuntza ofizialak erabiltzeko irizpideak	14
12.-	Harrera protokoloa	24
13.-	2018-2022 epealdiaren aurreikuspena	25

1. Sarrera

Euskal Autonomia Erkidegoko herri administrazioetan euskararen erabilera normalizatzeko prozesua arautzen duen apirilaren 15eko 86/1997 Dekretuaren 4. artikulua xedatzen du, prozesu hori hezurmami dadin, entitate bakoitzak euskararen erabilera normalizatzeko plana onartu eta gauzatu behar duela. Era berean, lanpostu bakoitzari hizkuntza-eskakizuna ezarriko zaio eta, hala dagokionean, derrigortasun-data ere bai.

Dekretu horren 19. artikuluari jarraituz, EAEko herri-administrazioek euskararen erabileraren normalizaziorako planak onartuko dituzte plangintzaldi bakoitzaren lehenengo urtean, eta, horrelakoa onartuta duten kasuetan, hauei egin beharreko egokitzapenak burutu.

Horrela, Gobernu Kontseiluak 2018ko otsailaren 27an egindako bilkuran VI. plangintzaldirako (2018-2022) Eusko Jaurlaritzan Euskararen Erabilera Normalizatzeko Plan Nagusia onartzeko erabakia hartu zuen. Plana Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian (EHAAn) argitaratu zen 2018ko martxoaren 14an.

Era berean, Plan Nagusiak dioenez, Eusko Jaurlaritzako sail eta erakunde autonomiadunek beren Erabilera Planak onartuko dituzte. Bada, plan horien edukiak Apirilaren 15eko 86/1997 Dekretuaren 18. atalean ezarritakoari jarraituz, honako hauek izango dira:

- Erakundearen gaur egungo hizkuntza egoeraren gaineko informazioa, edo diagnosa: plangintzaldiaren hasieran egonik, honako hauek hartuko dira kontuan :
 - Lanpostuei derrigortasun-datak ezartzeko proposamena.
 - Administrazio atal elebidunak eta euskarazkoak izendatzeko proposamena.
 - Hauez gain, sailek eta erakunde autonomiadunek berrius dezakete lanpostu bakoitzean ezarrita daukaten hizkuntza-eskakizuna, eta hala badagokio, aldatzea proposatu dezakete.
- Hizkuntza Ofizialak Erabiltzeko Irizpideak (HOEI)
- Plan Nagusiaren helburuak gauzatze aldera, Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailak erabakiko dituen neurriak zehaztea.

Bestalde, VI. plangintzaldi hau, oroz gainetik, euskararen erabilera modu eraginkorragoan bideratuko duen kudeaketa eredu berriaren plangintzaldia izango da. Euskararen kudeaketak Eusko Jaurlaritzaren kudeaketa orokorraren barruan egon behar du txertatuta: ezin daiteke geratu kudeaketa orokorretik kanpo. Aldi berean, Eusko Jaurlaritzaren helburu nagusiek uztartuta egon behar dute euskararen erabileraren normalizazioarekin, ondo lerrokatuta, prozesua arrakastatsua suertatuko bada.

Aurreko planen aldean, bi berrikuntza daude: batetik, Eusko Jaurlaritzako planek Bikain ziurtagiriaren Erreferentzia Marko Estandarrarekin lerrokatuta dago; eta, bestetik, kudeaketa aurreratua jarriko da martxan. Bukatzeko, hau guztia bideratze aldera HIZKETA aplikazio informatikoa baliatuko dela aipatu beharra dago.

2. Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Saila

Oinarri juridikoa:

Apirilaren 11ko 77/2017 Dekretuak ezartzen du Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailaren egitura organikoa eta funtzionala (2017ko apirilaren 21eko EHAA).

Hona hemen duen egitura (XI. legealdia):

A) Organo zentralak:

- 1.- Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Saila (sailburutza)
- 1.1.- Zerbitzu Zuzendaritza.
- 2.- Ingurumen Sailburuordetza.
- 2.1.- Ingurumen Administrazioaren Zuzendaritza.
- 2.2.- Natura Ondare eta Klima Aldaketa Zuzendaritza.
- 3.- Lurralde Plangintzaren Sailburuordetza.
- 3.1.- Lurralde Plangintza, Hirigintza eta Hiri Berroneratze Zuzendaritza.
- 4.- Etxebizitza Sailburuordetza.
- 4.1.- Etxebizitza eta Arkitektura Zuzendaritza.
- 4.2.- Etxebizitzako Plangintzaren eta Prozesu Eragileen Zuzendaritza.

B) Organo periferikoak:

- 1.- Ingurumeneko Lurralde Zerbitzuak.
- 2.- Urdaibai Biosfera Erreserbako Zerbitzua.
- 3.- Etxebizitzako Lurralde Ordezkaritzak, lurralde historiko bakoitzekoak.

Ezaugarri orokorrak:

Sail honetan, 355 lanpostu daude; horietatik, % 66k dute igarotako derrigortasun-data, eta lanpostu horiek betetzen dituzten pertsonen % 64,79k dute egiaztatuta dagokien hizkuntza-eskakizuna edo altuagoa. Beraz, saila elebiduntzat jo daiteke, oro har. Bestalde, sailak maila altuan betetzen ditu Hizkuntza Ofizialen Erabilerarako Irizpideak.

3. Saileko atal elebidun eta euskarazkoak

Atal elebidunak dira euren berezko eginkizunak bai euskaraz, bai gaztelaniaz, bietan betetzen dituzten atalak. Sailean, 6 daude.

Atal elebidun izendatuko dira honako baldintza hauek betetzen dituzten atalak:

- Atala osatzen duten lanpostuen % 60tik gorakoek derrigortasun-data ezarria izatea.
- Atalburu den langileak dagokion hizkuntza-eskakizuna edo bat baxuago egiaztatua izatea, eta atala osatzen duten gainontzeko langileen % 60tik gorakoek dagokien hizkuntza-eskakizuna egiaztatua izatea. Laugarren hizkuntza-eskakizuna duten lanpostuetan, kontuan izango da langileak hirugarren hizkuntza-eskakizuna egiaztatua izatea.

Euskarazko atalak dira bere eginkizunak batez ere euskaraz betetzen dituztenak. Sailean, 1 dago. Euskarazko atal izendatuko dira honako baldintza hauek betetzen dituzten atalak:

- Atalburuak eta atala osatzen duten lanpostu guztien edo ia guztien lanpostuetan derrigortasun-data ezarrita izatea.
- Atalburu den langileak eta gainontzeko langile guztiek edo ia guztiek diharduten lanpostuaren hizkuntza-eskakizuna egiaztatuta izatea. Laugarren hizkuntza-eskakizuna duten lanpostuetan, kontuan izango da langileak hirugarren hizkuntza-eskakizuna egiaztatuta izatea.
- Zeregin gehienak euskaraz betetzea, betiere herritarrek zerbitzu-hizkuntza hautatzeko duten eskubidea urratu gabe.

* 2017ko diagnostikoko datuak

	Atala	Izendapena
1	Zerbitzu Zuzendaritza	-
2	Ingurumen Sailburuordetza	-
3	Ingurumen Administrazioaren Zuzendaritza	Elebiduna
4	Natura Ondare eta Klima Aldaketa Zuzendaritza	Euskarazkoa
5	Lurralde Plangintzaren Sailburuordetza	Elebiduna
6	Lurralde Plangintza, Hirigintza eta Hiri Berroneratze Zuzendaritza	Elebiduna
7	Etxebizitza Sailburuordetza	Elebiduna
8	Etxebizitza eta Arkitektura Zuzendaritza	Elebiduna
9	Etxebizitzako Plangintzaren eta Prozesu Eragileen Zuzendaritza	-
10	Arabako Etxebizitzako Lurralde Ordezkaritza	-
11	Gipuzkoako Etxebizitzako Lurralde Ordezkaritza	Elebiduna
12	Bizkaiko Etxebizitzako Lurralde Ordezkaritza	-

* Pertsona bakarreko edo biko atalak ez dira euskaldun izendatzen, elebidun baizik.

4. Sailaren helburu orokorrak

Plangintzaldiaren hasierako diagnostikoaren datuetatik abiatuta, sail honek Euskara Normalizatzeko Plan Nagusiaren VI. Plangintzadiaren (2018-2022) helburuekin bat egin nahi du (aurrerago emango dira horri buruzko xehetasun gehiago); beraz, zerbitzu-hizkuntza % 100ean bermatzeaz gain, lan-hizkuntzan, euskararen erabilerari buruzko adierazleetan, gutxienez, 15 puntutan gora egin nahi du plangintzaldiaren amaierarako (horretarako, hobekuntza tarterik gelditzen bada) eta, edonola ere, Jaurlaritzaren batz besteko hasierako mailaren gainetik jartzea.

Helburu horiek lortzeko estrategiak eta ekintzak urteko kudeaketa-planetan jaso eta garatuko dira. Helburuen betetze-mailari jarraipena egiteko, urtez urteko adierazleei erreparatuko zaie.

5. Bikain ziurtagiria

Euskara plan berrien ardatzak honako hauek dira: batetik, Bikainen ebaluazio prozesuaren oinarria den Erreferentzia Marko Estandarra (EME); hots, edozein erakundetan kudeatzen diren hizkuntzarekin lotutako elementuak biltzen dituen markoa. Bestetik, ebaluazio hori egiteko irizpideak.

Erreferentzia Marko Estandarrak bi ardatz ditu: zerbitzu-hizkuntza eta lan-hizkuntza. Bi ardatz horietan erakunde bateko hizkuntza baten erabileraren, presentziaren eta kudeaketaren berri ematen duten osagaiak modu ordenatuan eta integratuan jasotzen dira. Horri esker, erakunde guztiek elementu eta adierazle berberak erabiltzen dituzte planifikatzeko eta ebaluatzeko. Horrela, eredu bateratua lortzen da. Ildo horretatik, Bikain-Euskararen Kalitate Ziurtagiria arautzen duen maiatzaren 30eko 162/2017 Dekretua argitaratu zen, 2017ko ekainaren 5eko EHAAn.

Horrela, interesgarritzat jotzen da Eusko Jaurlaritzako sailek, erakunde autonomiadunek eta euren menpeko sozietate publikoek Bikain ebaluazio prozesuan izena ematea, eta egoki deritzotenean eta prestatuta daudenean, aurkeztea, Bikain ebaluazioa mugarri inportantea izan baitaiteke erabilera planaren ibilbidean.

6. Kudeaketa aurreratua

VI. Plangintzaldian, kudeaketa aurreratuaren sistema bultzatuko da, euskararen normalizazioaren kudeaketa erakundearen kudeaketa orokorraren barruan txertatu beharra baitago, planaren eragina behar bezala ziurtatzeko. Ildo horretatik, kudeaketa aurreratua abian jartzeko ardatzak ondorengoak dira:

1.- Kudeaketa aurreratua (Aurrerabide).

Eusko Jaurlaritzak kudeaketa aurreratuan oinarritutako Aurrerabide programa jarri du martxan. Euskara kudeatzeko proposatzen dugun metodologia erabat lerrokatuta dago Kudeaketa Aurreratuaren ereduan zeharkako lerroak kudeatzeko erabiltzen den planteamenduarekin. Hots, zehar-lerroetako helburuak (euskararen normalizazioa, aukera-berdintasuna eta emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna eta iraunkortasuna) helburu estrategikoak dira, eta, hortaz, erakundeak berak bere osotasunean kudeatu beharreko gaiak dira. Erakundearen ordezkariak eta erakundearen gainontzeko arduradunak dira gai horiek modu sistematikoan kudeatu behar dituztenak.

2.- Erakunde-ordezkarien eginkizuna.

Horretarako, erakunde horretako liderrak politika tranbertsalen (euskararen normalizazioarena, guri dagokigunez) garrantziaz jabetu behar dira, eta horretan eredu izan. Baina beren papera ez da mugatzen eredu izatera; euskararen normalizazioan ezartzen diren helburuen betetze-maila jarraitu behar dute, eta helburuak betetzen ez direnean, beharrezko neurri zuzentzaileak hartu behar dituzte.

Erakunde baten ordezkari nagusiak bere egin beharko luke euskararen normalizazioaren eginkizuna, bere gobernu programan helburu estrategikoen artean dagoela adierazi publikoki, eta hurbilen dituen ordezkariak jakinarazi euren eginkizuna ere badela helburu horiek lortzea. Sailburuek prozedura hau erabili beharko lukete zuzendariak eta zuzendariak arduradunekin (zerbitzuburuak).

3.- Saileko euskara teknikaria

Euskara teknikariaren eginkizuna erabat aldatu behar da. Orain arte euskararen normalizazioaren erdigune eta ia eragile bakarra izatetik, erakundeko ordezkari eta arduradunentzat aholkularia izatera pasatu behar da kudeaketa-eredu berriarekin, erakundearen ohiko kudeatzaileei hizkuntza-normalizazioan laguntza emateko. Laguntza hori diagnostikoa egiteko eta planak diseinatu, egin eta jarraitzeko momentuan eman beharko luke. Horrez gain, prestakuntza-lan txikiak ere egin ditzake langileei ezarri zaizkien helburuak betetzen laguntzeko.

4.- Euskara Batzordea

Orain arte lanean jardun duten euskara batzordeak ere bere funtzioa aldatu beharko lukete. Saileko plan estrategikoetako erabakiak hartuko dituzte (helburuak eta adierazleen maila erabaki) eta urtean behin bildu beharko litzateke gutxienez, nolabaiteko jarraipena egiteko. Euskara batzorde hauek zuzendariak, sailburuordeak eta sailburuek osatu beharko lituzkete. Euskara teknikaria ere partaide izan liteke idazkari gisa eta zerbitzu zuzendaria antolatzaile moduan.

Euskara plana kudeatu beharko litzateke sailak eta sailburuordetzak dituzten ohiko bileretan (saileko bilerak, non biltzen diren sailburuak eta sailburuordeak; sailburuordetzako bilerak, non biltzen diren sailburuordeak eta bere zuzendariak; eta zuzendaritzako bilerak, non biltzen diren zuzendariak eta zerbitzuburuak, etab.). Beraz, horiexetan hartu behar dira euskararen normalizazioaren gaineko erabaki guztiak.

Zerbitzu Zuzendaritzak egiaztatu beharko luke gainontzeko zuzendaritza guztiek txertatzen dutela euskararen normalizazioa euren ohiko kudeaketan, eta, behar badute, laguntza eman.

Zuzendaritza bakoitzean diagnostiko bat izan eta zuzendaritza bakoitzak ekintza-plan bat egingo du (kudeaketa-plana). Mikroplanak izango dira hauek. Mikroplan horiek zuzendaritzako eta, horregatik ere, saileko adierazleak gora joaten lagunduko dute.

5.- Aurrekontuen memoria

Kudeaketa aurreratuari jarraiki, sail, sailburuordetza eta zuzendaritza guztiek aurrekontu-proiektuan euskara plan estrategikoaren helburu nagusiak eta horiei lotutako ekintzak jarri beharko lituzkete. Izan ere, dokumentu horri begira daude gizarteko eragileak, hor ez dagoena ez dago, eta, gainera, gainontzeko gaiak kudeatu behar diren bezala kudeatzeko aukera ematen digu. Euskara ez da aparte kudeatu behar den zerbait. Gauza estrategikoekin batera kudeatzen da.

6.- Mikroplanak

Zuzendaritzakako planak egiteko, lehenengo pausoa da zuzendaritza horretako diagnostikoa egitea. Horretarako, zuzendari bakoitzak agindua eman beharko du diagnostikoa egin dadin, euskara teknikariaren laguntzarekin. Euskara teknikariak diagnostikoan puntu ahulak zeintzuk diren markatuko ditu (semaforo gorriak) ondoren zerbitzuburuak erabakiak har ditzan.

Zuzendaritza bakoitzaren egoera ezaguturik (zuzendaritzako diagnostikoa), zuzendaritzak mikroplanak garatuko ditu. Mikroplan horien adierazleak plan orokorrarenak izan beharko dira. Lehenik, ekintzak aurrera eramateko eragindako langileekin lan egin beharko da; eta, bigarrenik, gainontzeko langileei komunikatu. Horretarako, behar bezalako komunikazioa landu behar da erakundeen estruktura piramidal honetan goitik bakarrik etor ez dadin euskararen normalizazio lanaren kudeaketa. Hots, langile guztiek jakinaren gainean egon behar dute, eta, gainera, planean parte hartzeko aukera eman behar zaie; izan ere, ekarpen asko egin ditzakete.

Plangintzaldiko urte bakoitzaren ostean landutako adierazleen neurketa bat egin beharko da (ebaluazioa), eta, egindako ekintzak oso eraginkorrak izango ez balira, hots, adierazleek aurreikusi bezala gora egingo ez balute, helburu edota ekintzen birdefinizio bat egin beharko litzateke.

Zerbitzuburu guztiek bere sail eta zuzendaritzari dagozkien helburu guztiak ezagutuko dituzte, kudeatu ohi dituzten gainontzeko helburuak ezagutzen dituzten bezala.

7.- Neurri osagarriak

Hau guztia aurrera eramateko, honako bi puntu hauek garatzea komeniko litzateke:

- Gai hau, euskararen normalizazioaren kudeaketa, erakunde-ordezkarik eta zerbitzuburuengana zabaltzeko behar bada, komeniko litzateke soziolinguistikan edota hizkuntza-plangintzan oinarritzeko maila batean prestatzea pertsona hauek.
- Langile berrientzako protokoloaren barruan, euskararen normalizaziorako helburu estrategikoen berri ematea, gainontzeko helburu estrategikoekin batera. Eta hau erakunde-ordezkariek egitea onena litzateke

Sail honetan, gainera, **lantalde** bat sortzeko asmoa dago. Bertan, gutxienez, zuzendaritza bakoitzeko eta sailari atxikitako erakunde publiko (Uraren Euskal Agentzia) edo sozietate publiko (Ihobe, Visesa eta Alokabide) bakoitzeko ordezkari bat egongo da. Horrela, elkarren berri izango dugu eta proiektu berriak sortu ahal izango dira.

7. Plan Nagusiaren xedea eta helburu nagusia

Plan Nagusiaren xedea da aurrerapauso sendoak ematea, Administrazio elebiduna, hots, bi hizkuntza ofizialetan normaltasunez lan egiten duena lortzeko; hori baita bidea herritar guztien hizkuntza eskubideak bermatzeko.

Plan honen helburu nagusia da, plangintzaldiaren hasierako diagnostikoaren datuetatik abiatuta, sail honek herritarrekiko harremanetan hizkuntza eskubideak % 100ean bermatzeaz gain, lan-hizkuntzan, euskararen erabilerari buruzko adierazleetan, gutxienez, 15 puntutan gora egitea plangintzaldiaren amaierarako (horretarako, hobekuntza tarterik gelditzen bada) eta, edonola ere, Jaurlaritzaren batz besteko hasierako mailaren gainetik jartzea. Azken betebeharrak honetatik kanpo geldituko dira EMEko 6.3.1 eta 6.3.2 adierazleak, langileen kontratazioa eta barne-sustapenari buruzkoa, eta lidergoia eta parte-hartzeari buruzkoa, hurrenez hurren. Horretaz gain, datozen urteetan, arian-arian, Eusko Jaurlaritzako sail eta erakunde autonomo guztiak Bikain ebaluazio prozesura aurkeztuko dira.

8.- Planaren parte-hartzaileak

Era bateko edo besteko erantzukizun komunikatiboa duten langile eta erakunde-ordezkariek guzti-guztiek parte hartuko dute planean. Langile eta erakunde-ordezkariek horiek zein diren erabakitze aldera, lehenetsun-hurrenkera honi jarraituko zaio, oro har:

- Herritarrekin ahozko edo idatzizko ohiko komunikazioa dutenak (zerbitzu-hizkuntza).
- Erakundearen barruan zerbitzu klabeak eta transbertsalak ematen dituztenak (lan-hizkuntza): erakunde-ordezkaritza lege aholkularitza, kontratazioa, pertsonala, informatika, aurrekontuak...
- Beste administrazioekiko harremanetan jarduten dutenak (harreman-hizkuntza).

Langile eta erakunde-ordezkariek horiek guztiak arian-arian sartu behar dira euskara planean. Jendaurrean daudenak, berez eta besterik gabe; gainerako guztiak, berriz, plangintzaldian zehar, progresibotasunez eta euskararen erabileran eragiteko helburuz. Ez dago esan beharrik planean sartzen diren langileen eta erakunde-ordezkarien hizkuntza beharrak asebate behar dituela sailak: motibazioa, hizkuntza-prestakuntza (mintzamina lantzeari begira, batez ere), dokumentu estandarrak, zuzenketa-zerbitzuak eta abar.

9.- Planaren gidalerroak

Aitortu beharra dago Administrazioan, orokorrean, handia dela euskaraz lan egiteko eta dokumentuak sortzeko egiten den ahalegina. Horri esker, hainbat erakundetan euskaraz lan egin daiteke eta, gainera, hala egiten da. Ild horretatik, hona hemen gidalerroak:

1.- Hizkuntza-eskakizunak

HAKOBak 2017an onartu zuen HPSren txosten bat non proposatzen den zein hizkuntza-eskakizun jarri lanpostu mota bakoitzari. Gainera, lehenago aipatu bezala, plangintzaldi bakoitzaren hasieran, sail bakoitzeko hizkuntza-eskakizunak berrikusi ahal dira.

2.- Borondatetik haratago

Euskara derrigorrezkoa duen lanpostu batean aritzen den langilea prest egongo da bi hizkuntza ofizialeko edozeinetan lan egiteko, naturaltasunez, erakundearen laguntza jasota, beharrezkoa bada, baina hizkuntza batean zein bestean, komunikazio beharren arabera eta erabilera planetan ezarritakoari begira. Azken finean, langileak dira hizkuntzen artean hautatzeko aukera eskaini behar dutenak. Frogatuta dago lan eginez ikasten dela egiten, jardunez lortzen dela eskarmentua. Langileek eskuratuko dute hizkuntza gaitasuna, lana euskaraz egiten duten neurrian.

3.- Berariazko hizkuntza-prestakuntzaren eta trebakuntzaren garrantzia

Bi bide nagusi aurreikusten dira berariazko hizkuntza-prestakuntzarako: ikastaroak (presentzialak edo on-line) eta trebakuntza saioak (modalitatea edozein delarik ere). Eusko Jaurlaritzako ikastaroetan, motibazioa, ahozko jarduna eta administrazio hizkera eta dokumentuak lantzen dira nagusiki. Trebakuntza saioetan, aipatzekoak dira norbanako programak, ELEBI eta mintegi bereziak, IDAZLAGUN programa berria, besteak beste.

Azken finean, argi dago administrazioek laguntza eman behar dietela euskaraz lan egingo duten langileei, langile horiek behar bezala trebatzeko: hizkuntza-prestakuntza, trebakuntza, zuzenketa-zerbitzua, dokumentu estandarrak, zerrenda terminologikoak eta abar. Nolanahi ere, argi gera bedi gauza bat: kasu guztietan ziurtatu behar da badagoela erabateko lotura langileak planaren arabera landu behar duen komunikazioaren eta horretarako antolatutako ikastaro espezifikoaren artean. Ezin da ahaztu langilea prestatzen ari dela, ez euskara ikasteko, baizik eta emaitza jakin bat lortzeko: ahozko zein idatzizko komunikazioak euskaraz ere egiteko. Horixe, beraz, prestakuntza mota honen eraginkortasunaren erakusgarria: langileak, prozesua amaitutakoan, lanean euskaraz eroso egitea.

Bestalde, etorri berrientzako protokoloari lotuta, egokia litzateke etorri berriek ezinbestean ikastaroren bat egitea, hizkuntza ofizialak erabiltzeko gutxienekoak lantzeko: Administrazioan nola idatzi, nola sortu testu elebidunak itzulpenetara jo gabe, motibazioaren inguruko saioak, euskarazko baliabide eta tresna informatikoak, euskara planak nola kudeatu, etab.

4.- Euskarazko komunikazioak areagotzea

Euskarazko komunikazioak bultzatu nahi ditu HAKOBak, horien bitartez erakundeen barruan euskaraz lan egiteko zirkuituak sortzeko eta administrazioen arteko harremanetan euskararen erabilera handitzeko.

5.- Ahozkotasuna

Idatzizko komunikazioak ahaztu gabe, ahozko komunikazioek izan behar dute lehentasuna plangintzaldi honetan, horiek finkatu ahala, idatziz euskaraz gehiago lan egitea ekarriko baitute.

6.- Itzulpen kopurua gutxitzea

Hona hemen itzulpenak kudeatzeko irizpide-proposamen batzuk:

- Lanpostuak derrigortasuna izanik, lanpostu horri dagozkion ohiko komunikazioak langileak berak sortu beharko ditu euskaraz, itzultzera bidali gabe. Hori bai, bere sailak laguntza guztia emango dio, lan hori errazteko (zuzenketa programak, batez ere). Nolanahi ere, “egoera bereziak” gertatuko balira (ezohiko dokumentuak, testu konplexuak, presa handikoak...), itzulpenetarako bidea zilegi litzateke.
- Testu berdina (edo oso-oso antzekoa) ezingo da bi aldiz bidali itzultzera, nahiz eta prozesuan zehar testuak aldaketak izan.
- Sail bakoitzak neurriak ezarriko ditu, itzultzera bidaltzen diren dokumentuak kontrolatzeko, gure helburu nagusia begi bistatik galdu gabe: itzulpen kopurua murriztea.
- Itzultzaileek eta euskara teknikariek estandarizatutako dokumentuak eskuratuko zaizkie langileei, horiek erabil ditzaten itzulpenen partez

7.- Dokumentuen estandarizazioa

Dokumentu estandarizatuen arloan lan asko egin bada ere, luzea da egiteko den bidea eta ez soilik euskaraz; gazteleraz ere badago zer eginik, gutxiago bada ere.

Horrenbestez, dokumentuak familiaka eta prozeduraka estandarizatuko lirateke. Lan bateratua behar du izan, transbertsala, administrazio handi nahiz txikietan erabiltzeko modukoa, euskara argia eta terminologia bateratua erabiliz gauzatua. Eta ondoren, erakundeen intranetean eta ordenagailuetan eskuragarri egon beharko litzateke txantilo gisa, langileen lana errazteko, horixe baita proiektuaren helbururik nagusia: euskararen erabilera bultzatzea.

8.- Kalitatezko komunikazioa

Kalitatezko komunikazio idatzia sustatu behar dugu Administrazioan; hau da, testu zuzenak, jatorrak, egokiak eta argiak.

9.- Komunikazio digitala

Gero eta presentzia handiagoa du; beraz, euskara sustatzeko planetan kontuan hartzekoa da.

10.- Hizkuntza Ofizialak Erabiltzeko Irizpideak

Plan honen amaieran datoz jasota.

11.- Etorri berrientzako protokoloak

Jakina da Administrazioako langileon batez besteko adina altua dela eta datozen urteotan langile berri asko sartuko direla gurekin lan egitera. Hizkuntza Politikaren Sailburuordetzaren ikuspegitik, etorrera hori aukera paregabea izan daiteke azkeneko hamarkadan sustatzen ari garen euskararen erabilera indartzeko, ez soilik zerbitzu-hizkuntzari dagokionez, baizik eta, batez ere, lan-hizkuntzaren eremuan aurrerapauso sendoagoak eman ditzagun. Jaurlaritzaren Plan Nagusiak proposamen zehatz bat jasotzen du.

12.- Prestakuntza orokorraren garrantzia

Normalizazioari begira, dagokion hizkuntza-eskakizuna egiaztatzea bezain eraginkorra da prestakuntza orokorra euskaraz ere jasotzea. Neurriak hartu behar dira prestakuntza hori euskaraz eskaintzen dela bermatzeko, eta erraztasunak eman behar zaizkie langileei euskaraz antolatzen diren ikastaroetara joan daitezen.

13.- Kontrataziorako irizpideak

Plan honen amaieran datoz jasota.

10.- Planaren jarraibide nagusiak

Edozein plan estrategikoren abiapuntua da diagnostiko zehatz bat. Diagnostiko horri esker, badago jakiterik zertan diren euskararen erabilerari lotutako adierazle guztiak, eta horiek abiapuntu harturik, aurreikuspen xehe-xehea egin daiteke datozen bost urteetarako. Eusko Jaurlaritzan baditugu behar diren diagnostikoak: alde batetik, Jaurlaritzari, bere osoan, dagokiona; eta bestetik, sail eta erakunde autonomiadun bakoitzari dagokiona. Amaierako ebaluazio horiek guztiak aurreneko aldiz irizpide estatistikoen arabera eginda daude eta datu guztiz fidagarriak eskaini dizkigute; beraz, datu horiek gure oinarri eta abiapuntu izango dira ondorengo jarraibideetarako. Hona hemen Planaren jarraibide nagusiak:

- Plangintzaldiaren amaieran, hain zuzen ere hurrengo ebaluazioa egiten denean, oraingo metodologia, galdetegi, adierazle eta irizpide berak erabiliko dira, helburuen eboluzio fidagarria ziurtatzeko.
- Plangintzaldiaren amaieran, Eusko Jaurlaritzaren batez besteko adierazleak (euskararen erabilerari lotutakoak) ezingo dira izan oraingokoak baino baxuagokoak.
- Zerbitzu-hizkuntza:
 - Plangintzaldiaren amaieran, Eusko Jaurlaritza eta bere erakunde autonomiadunek bermatu egin behar dituzte herritarren hizkuntza eskubideak. Horretarako, zerbitzu-hizkuntzari dagozkion adierazle guztiak % 100ean egon behar dira plangintzaldiaren amaieran.
- Lan-hizkuntza:
 - Oro har, adierazle horiek guztiek, salbu 6.3.1 eta 6.3.2, gutxienez, 15 puntuko igoera izango dute euskararen erabilerari dagokionez.
 - Helmuga horretara heltzeko, sail eta erakunde autonomiadunetako adierazle guztiak egongo dira Jaurlaritzaren oraingo batez besteko datuen gainetik. Era berean, sail eta erakunde autonomiadunetako aurretik zehaztutako adierazleak, gutxienez, 15 puntuko igoera izango dute oraingo norbere datuekin alderatuta.
 - Plan estrategikoaren helburu nagusia zein den kontuan izanik, alorkako adierazle hauei bereziki erreparatzeko gomendatzen da:

11. Hizkuntza ofizialak erabiltzeko irizpideak

Eusko Jaurlaritzan azken urteotan langileak euskalduntzen egin diren ahaleginen ondorioz, langile ugari dute euskaraz lan egiteko gaitasuna, maila batean edo bestean; dena dela, oraindik ere hainbat tokitan, urteetako inertziaren indarrez, gaztelaniaz jarraitzen da lanean. Eta garbi dago, Administrazioa benetan elebiduna izango bada, gure bi hizkuntza ofizialak orekaz eta berdintasunez erabili behar ditugu. Bai, «erabili» esan dugu, erabilera baita edozein hizkuntzaren etorkizunaren giltzarria: erabileran datza gakoa, eta hortxe dago koska eta erronka. Izan ere, formalki aitormen bera duten euskara eta gaztelania egiazki maila berean jartzea da helburua; euskara ere Administrazioan gaztelaniaren maila berera eramateko urratsak ematea da aurrez aurre daukagun egitekoa. Urrats eraginkorrak eman behar dira: ez azkarregi, alferrikakoak ez ezik, nekagarriak eta porroterako aseguruak ere baitira; ordea, ezta geldoegi ere, euskararen «ezagutzan» inbertitutakoari erabileran errentagarritasunik ateratzen ez bazaio, atzeranzko bidean abiatzeko arriskua baitago.

Herri-administrazioek onartuko dituzte euskararen erabilera normalizatzeko planak VI. Plangintzaldiaren lehenengo urtean, eta berdín egingo dute Eusko Jaurlaritzako sailek eta erakunde autonomiadunek ere. Bada, lan horretarako ezinbesteko gidari izango dira Hizkuntza Ofizialak Erabiltzeko Irizpideak, planaren helmuga eta pausoak zedarrituko baitituzte; azken finean, Administrazioak ele bietan jardun dezan, behar-beharrezkoa da langile, atal eta sail bakoitzak jakitea zein egoeratan erabili behar dituen bi hizkuntza ofizialak, alegia, noiz, zer eta norekin egin behar duen euskaraz edo gaztelaniaz.

Horrenbestez, IV. Plangintzaldian onartu ziren Hizkuntza Ofizialak Erabiltzeko Irizpideetan oinarrituta, erakunde bakoitzak zehaztuko du zein izan behar den bi hizkuntza ofizialen erabilera erakunde horretan. Bertan jasoko dira, besteak beste, hizkuntza ofizialak nola erabili ahozko harremanetan zein idatzizkoetan edo komunikazio telematikoetan; itzulpen irizpideak ere finkatuko dira, eta baita erregistroan, dirulaguntzetan, kontratazioetan edo erakundeak kudeatzen dituen argitalpenetan zer-nolako tratamendua emango diegun bi hizkuntza ofizialei ere. Hori guztia, errotulazioan, publizitatean edo ekitaldi publikoetan zein irizpide hartuko diren kontuan ahaztu gabe. Horretarako, sail bakoitzak egokitu behar ditu irizpideok bere egoera linguistikoaren arabera, eta ziurtatu, modu sistematikoan ziurtatu ere, horiek betetzen direla.

Beraz, jarraian jasotakoak bi hizkuntza ofizialen erabilerako jarraibideak dira. Araubide orokorra da eta prozesuaren helmuga markatzen du. Eusko Jaurlaritzako sail guztientzako eta erakunde autonomiadun guztientzako hizkuntza-irizpideak finkatu nahi ditu. Irizpide orokor horiek zehazteko, ordea, sailetako eta erakunde autonomiadunetako kudeaketa-planak garatuko dira; hor deskribatuko dira zehatz-mehatz araubide honetan modu orokorrean ezarritakoak. Kudeaketa-plan horietan gauzatu eta gorpuztuko dira, hortaz, araubide honetako irizpide nagusiak eta planaren ebaluazioa egiten den bakoitzean irizpide hauek zenbateraino betetzen ari diren aztertuko da.

Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailak erabilera-plana garatzen hasten den unean bertan, irizpide horiek bere errealitatera egokitzeko konpromisoa hartzen du. Era

berean, irizpide horiek erakundeko langileei komunikatzeko eta erakundetzeko konpromisoa ere hartzen du bere gain.

Aurreko hori guztia kontuan izanda, hauek dira Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorrean eta hari atxikitako erakunde autonomiadunetan aplikatuko diren hizkuntza-irizpideak:

1. Hizkuntza ofizialen erabilerari buruzko arau orokorrak

1.1. Erakunde-ordezkarien jarduna

Agerraldi publikoetan nola jokatu: gai direnek, oro har, emango diote euskarazko jarduerari gutxienez gaztelaniari ematen dioten pisua, bai denborari dagokionez, bai gaiaren tratamenduari dagokionez. Nolanahi ere, hizkuntza erabilerak egokituko dira agerraldi publiko bakoitzaren helburuak eta hartzaileen hizkuntza ezaugarriak kontuan harturik. Euskaraz jarduteko erraztasunik ez dutenek ere beti egingo diote lekua euskarari agerraldi publikoetan (beren aukeren arabera, ahalik eta egokiena).

Agerraldi publikoetako hizkuntza-irizpideen aplikazioari dagokionez, ahalegin berezia egingo da Legebiltzarrean eta hedabideen aurrean egiten diren mintza jardunetan. Horrela bada, aipaturiko bi esparru horietan ohikotasunez Eusko Jaurlaritzaren ordezkarien euskarazko mintza jarduna, gutxienez, gaztelaniarena adinakoa izango da.

Eusko Jaurlaritzaren eta Eusko Legebiltzarrearen arteko batzordea eratuko da berariaz, euren arteko harremanen nondiko norakoak zehazteko.

1.2. Eusko Jaurlaritzaren eta beraren erakunde autonomiadunen harreman komunikatiboak

Hizkuntza Ofizialak Erabiltzeko Irizpide hauetan ematen dira Eusko Jaurlaritzak eta beraren erakunde autonomiadunek ahozko harremanetan, idatzizko harremanetan eta komunikazio telematikoetan erabiliko dituzten irizpideak.

1.2.1. Ahozko harremanak

a) Herritarrari jendaurreko zerbitzua ematen zaionean, euskarazko harrera eta jarduna bermatuko da.

Jendaurreko zuzeneko zerbitzua ematen duen langilea euskaraz zuzenduko zaio herritarrari. Ondoren, administratuak hautatzen duen hizkuntzan jarraituko du.

Sailek eta erakunde autonomiadunek aurreikusita izan behar dute protokolo bat herritarrari euskarazko harrera bermatu ezin zaion kasuetarako.

Hartzaile jakinik gabeko ahozko mezuak (entzungailu automatikoz, telefono bidez edota bozgorailuz eta abarrez emandakoak) euskaraz eta gaztelaniaz emango dira, hurrenkera horretan.

b) Herri Administrazioen arteko harremanetan, harrera euskaraz izatea bermatuko da: lehen hitza, alegia. Eta ahalegin berezia egingo dute Eusko Jaurlaritzak eta beraren erakunde autonomiadunek jarraipena ere euskaraz izan dadin, solaskidea euskal hiztuna den kasuetan. Horretarako, oinarri izango da betiere saileko edo

erakunde autonomiaduneko erabilera plana, han zehaztuko baitira baliabideak eta neurriak.

c) Jaurlaritzaren eta erakunde autonomiadunaren barruko harremanetan, euskara zerbitzu-hizkuntza izateaz gain, lan-hizkuntza ere izango da langileen eta erakunde-ordezkarien arteko ahozko harremanetan eta eguneroko zereginetan. Horretarako, sail bakoitzaren eta erakunde autonomiadun bakoitzaren erabilera planean egongo da jasota euskaraz egingo diren jardunak eta zereginak (lan bilerak, etab.).

1.2.2. Idatzizko harremanak

a) Eusko Jaurlaritza edo beraren erakunde autonomiadun bat dokumentu-igorlea denean (herritarrari, beste herri administrazio bati, Eusko Jaurlaritzaren eta beraren erakunde autonomiadunen barruan), komunikazioa ele bietan egingo da, baldin eta hartzaileak berariaz hizkuntza bat aukeratzen ez badu, edo jasotzailea den Herri Administrazioarekin adostu ez bada hizkuntza jakin bat erabiltzea. Bideak jarriko dira, adostasuna oinarri izanda, euskararen erabilera sustatzeko, bai herritarrekin, bai gainerako herri administrazioekin.

Espediente edo prozedura administratiboan pertsona batek baino gehiagok hartzen badu parte eta hizkuntzaren gainean ados jartzen ez badira, espediente edo prozedura bultzatu duen pertsonak hautatzen duen hizkuntza erabiliko da. Hori bai, betiere besteen hizkuntza eskubideak errespetatuz, eta horretarako beharrezkoak diren baliabideak jarritz.

Hori horrela izanda ere, Eusko Jaurlaritzak edo beraren erakunde autonomiadunek euskaraz igorriko dituzte idatziak baldin eta egoera hauetako bat gertatzen bada:

Herritarrak, beste administrazioak edo Eusko Jaurlaritzaren edo erakunde autonomiadunaren barruko kasuan kasuko langileak aldeztu aurretik jakinarazi badu euskarazko komunikazioa lehenesten duela.

Igorlea euskarazko atala bada, edo atal elebidunen batean lan jardunen bat euskaraz egitea ebatzen bada.

Ohiko harremanak euskarazkoak badira; horrelakoetan, euskararen aldeko hautua egin dela ulertuko da.

b) Eusko Jaurlaritzak edo beraren erakunde autonomiadun batek dokumentua jaso eta erantzun behar duenean, honela jokatu du (herritarrari zerbitzu ematean, beste administrazio batzuekin harremanak ezartzean eta Eusko Jaurlaritzaren edo erakunde autonomiadunaren barruan):

Euskaraz jasotako idazkiari euskaraz erantzungo dio.

Gaztelaniaz jasotako idatzari gaztelaniaz erantzungo dio.

Ele bietan jasotakoari, oro har, ele bietan erantzungo dio.

c) Euskarazko ataletan erabiliko diren irizpideak:

Euskarazko administrazio ataletan dokumentazioa hizkuntza bakarrean sortuko da, euskaraz alegia.

Euskarazko administrazio ataletatik euskaraz idatzi eta bidaliko dira komunikazio administratiboak, oroitidazkiak, azterketak, txostenak eta gainerako dokumentuak administrazio honetako gainerako administrazio ataletara. Gaztelaniara itzultzeko beharra balego, administrazio atal hartzaileak eskura dituen baliabideekin gauzatuko litzateke itzulpenaren ardura.

Euskarazko administrazio atalek euskaraz idatzi eta erantsiko dituzte komunikazio administratiboak, oroitidazkiak, azterketak, txostenak eta gainerako dokumentuak, era telematikoa izapidetutako espedienteetara, baldin eta administrazio honetako gainerako administrazio ataletara bidaltzen badira, Itzultzeko beharra balego, dokumentua jasotzen duen atalaren esku geratuko litzateke itzulpena.

Euskarazko administrazio ataletatik euskaraz idatzi eta bidaliko dira komunikazio administratiboak hala eskatzen duten kanpoko herri administrazioetara

1.2.3. Komunikazio telematikoak

Tramitazio elektronikoa, informatikoa eta telematikoa herritarrak hautatzen duen hizkuntzan egingo da: euskaraz edo gaztelaniaz.

1.2.4. Berariaz harremanak euskaraz izan nahi dituztela adierazten duten herri administrazioekiko edo haien atalekiko harremanei dagokienez

Sail bakoitzak edo erakunde autonomiadun bakoitzak, edo atal bakoitzak, bere erabilera plan bereziaren arabera, eta beste herri administrazioekin dituen harremanen arabera, finkatuko ditu hizkuntzen erabilerak, adostasuna oinarri.

1.2.5. Komunikazio elebidunetan euskara nabarmentzeko neurriak

Irizpide hauek izango ditugu kontuan testu elebidunak idazteko garaian:

Kokapena: hitzak direnean, euskara aurrean edo gainean; orrialde bereko zutabeak direnean, ezkerrekoa euskararentzat; eta orrialdeka idazten denean, eskuinaldekoa euskararentzat.

Orri bakarraren alde banatan idazten bada (alde batean euskaraz, eta bestean gaztelaniaz) orria gutun-azalean sartzerakoan, gutun-azala irekitakoan euskarazkoak izan behar du irakurtzen den lehena. Triptikoak ere modu egokian tolestu eta aurkeztuko dira.

Tipografia: letraren neurria eta mota ere erabil daitezke euskara nabarmentzeko; horretara, euskara letra handiagoarekin edo lodiarekin idatziko da. Testurako, bi hizkuntzetan letra zuzena (normala) erabiltzea da egokiena. Horrelakoetan, testutik kanpoko osagai komunak (hartzailearen datuak, helbideak, igortzailearen zehaztasunak...) euskaraz emango dira

2. Hizkuntza ofizialen erabilera eta itzulpenari buruzko irizpideak

Euskararen erabilera arautzen duen azaroaren 24ko 10/1982 oinarritzko Legeak esaten duenez, Administrazioaren komunikazioak bi hizkuntza ofizialetan egin behar dira; inon ez

da esaten, ordea, itzulpena nahitaezkoa denik horretarako. Nolanahi ere, euskararen egoera soziolinguistikoa dela eta, hauxe izan da azken urteotako joera: testu gehienak gaztelaniaz sortu izan dira, eta gero euskarara itzuli. Gauzak horrela egiten badira, garbi dago erdal testuak markatzen dituela maiz euskal itzulpenak izango dituen egitura, estiloa eta itxura.

2.1. Idazketa elebiduna

Mendekotasun hori bazter uzteko, Eusko Jaurlaritzak eta beraren erakunde autonomiadunek, ahal den neurrian, bermatuko dute administrazioko agiri elebidunak sortuko direla itzulpen zerbitzuetara sistematikoki jo gabe. Azken batean, informazioa komunikatzea da Eusko Jaurlaritzaren eta beraren erakunde autonomiadunen zeregina, bi hizkuntza-komunitate ezberdinei komunikatzea, alegia; eta horretarako ez dago itzulpenen beharrik: nahikoa da zabaldu beharreko mezua bi hizkuntzetan sortu eta ematea, betiere edukia errespetatuz, baina estiloa hizkuntza bakoitzaren ezaugarrietara moldatuta. Idazketa elebidunaren prozesu hori errazteko, sail bakoitzak eta erakunde autonomiadun bakoitzak, IVAPein elkarlanean, baliabideak jarriko ditu bere erabilera planean ezarritakoaren arabera, besteak beste: Langileentzako laguntza pertsonalizatuak, Idazki eredu normalizatuak, Kontsulta zerbitzuak, Informatikako tresnak,...

2.2. Korredakzioa

Hizkuntza ofizialak maila berean jartzeko beste bide bat korredakzioa da. Horren bidez, dokumentuak hizkuntza jakin batean idatzi, eta gero itzultzera eraman ordez, dokumentu bera bi hizkuntza ofizialetan idatziko da aldi berean; alegia, testuak, hasiera-hasieratik, bi erredaktore izango ditu, bakoitza ondoen menderatzen duen hizkuntzan espezializatua, baina elebidunak biak. Idatzi beharreko testuaren edukia eta ezaugarriak zein diren jakin ondoren, bi korredaktoreak ados jarriko dira testuaren helburu, egitura, estilo, hiztegi, testu-aipamen, tonu eta gainerakoetan. Hori eginda, korredaktore bakoitzak bere irakurleen kulturaren ezaugarrietara moldatuko du testua.

Horrela bada, Eusko Jaurlaritzak eta beraren erakunde autonomiadunek neurriak hartuko dituzte, korredakzioak arian-arian bere tokia izan dezan sail guztietan eta erakunde autonomiadun guztietan; hori bai, komunikazioaren baldintzek horretarako bide ematen badute

2.3. Itzulpena

Sail bakoitzak eta erakunde autonomiadun bakoitzak zehaztuko du bere erabilera plan berezian itzulpenari eman beharreko tratamendua.

Edozein modutan ere, sailek eta erakunde autonomiadunek beteko dituzte IVAPein Itzultzaile Zerbitzu Ofizialak gai honi dagokionez emandako jarraibideak.

3. Hizkuntza ofizialak erabiltzeko irizpideak beste zenbait jarduera esparrutan

3.1. Langileen prestakuntza orokorra (etengabea)

Prestakuntza bi hizkuntza ofizialetan eskainiko zaie Eusko Jaurlaritzako eta beraren erakunde autonomiadunetako langileei ahal den guztietan, eta izena ematerakoan hizkuntza aukeratu ahal izango da.

Eusko Jaurlaritzak eta beraren erakunde autonomiadunek neurriak hartuko dituzte euskarazkoen eskaintza handitu, eta gero eta ikastaro gehiago eman daitezen euskaraz, bai Herri Arduralaritzaren Euskal Erakundeak (IVAP) antolatutako prestakuntza plan orokorrean, baita sailak berak edo erakunde autonomiadunak berak antolatutako saioetan ere.

3.2. Sarrera eta irteera erregistroa

Erregistroari lotutako aplikazio informatiko guztietan jasoko da dokumentazioa zein hizkuntzatan sartu edo irten den.

Eusko Jaurlaritzako eta beraren erakunde autonomiadunetako erregistro administratiboetan dokumentuen inskripzioa dokumentuak idatzita dauden hizkuntzan edo hizkuntzetan egingo da.

Erregistroaren inskripzioa hizkuntza ofizial batean zein bestean egonik ere, behar den guztietan ziurtatuko da inskripzioaren itzulpena, erregistroa kontsultatu nahi duen herritarraren hizkuntza hautapena errespetatzeko

3.3. Dirulaguntzak

Euskal Autonomia Erkidegoko Ogasun Nagusia Antolatzeko Arauei buruzko Legearen testuategina onartu zuen azaroaren 11ko 1/1997 Legegintzako Dekretuaren 51.1 artikulua c) hizkian xedatutakoaren arabera, dirulaguntza eta laguntzen esleipenari buruzko arauetan, horiek esleitzeko eta, hala badagokio, horien zenbatekoa finkatzeko irizpideen artean kontuan izan behar da hizkuntzaren erabilera, laguntza edo dirulaguntzaren objektuan hizkuntzaren erabilerak eragina duenean edo Euskararen Erabilera Normalizatzeko azaroaren 24ko 10/1982 Oinarrizko Legearen 25, 26 eta 27. artikuluetan aipatzen diren jarduera eremuetan.

Orobat, Kontsumitzaileen eta Erabiltzaileen Estatutua onartu zuen abenduaren 22ko 6/2003 Legearen 39 eta 40.4 artikuluek hizkuntza betekizun zehatzak ezartzen dizkiete EAEko herri-administrazioek emandako laguntzen eta dirulaguntzen onuradunei.

Dirulaguntzak eta laguntzak esleitzerakoan, Eusko Jaurlaritzak eta beraren erakunde autonomiadunek bereziki zainduko dituzte arauetan jasotako hizkuntza-irizpideak, alegia, onuradunek bete beharrekoak betetzen dituztela, eta, hala ez bada, hartu beharreko neurriak hartuko direla.

Dirulaguntza kudeatzeko eskumena duten organoek neurriak hartuko dituzte puntu honetan xedatutakoa onuradunek betetzen dutela egiaztatzeko eta hizkuntza ofizialen erabileraren zuzentasuna zaintzeko.

3.4. Argitalpenak

Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Publikoaren argitalpenak arautzen dituen apirilaren 7ko 67/1998 Dekretuko 15. artikulua babesean, Eusko Jaurlaritzaren eta beraren erakunde autonomiadunen argitalpenak bi hizkuntza ofizialetan plazaratuko dira, eta horietan euskarak, gutxienez, % 50 hartuko du.

Testu legal eta arau-bildumak ele bietan argitaratuko dira, eta, horretarako, Hizkuntza Ofizialak Erabiltzeko Irizpide hauetako III.2.2 puntuan jorratutako bideak erabiliko dira, alegia: idazketa elebiduna, korredakzioa eta, besterik ezean, itzulpena.

3.5. Tresna eta aplikazio informatikoak

Bi hizkuntza ofizialetan lan egiteko prestaturik egongo dira saileko eta erakunde autonomiaduneko programa informatiko komertzial edo orokorrak eta sailak berak eta erakunde autonomiadunak berak erabiltzeko berariaz sortzen dituen programa edo tresna informatikoak.

Sail bakoitza eta erakunde autonomiadun bakoitza arduratuko da, erabilera plana oinarri hartuta, hemendik aurrera sortzen diren aplikazioetan irizpide hori betetzen. Eta erabilgarri dauden programa informatikoak euskaraz lan egiteko prestaturik ez daudenean, sail bakoitzak eta erakunde autonomiadun bakoitzak egutegi bat egingo dute tresna informatiko horiek berritu, egokitu eta hizkuntza-irizpide horiei lotzeko.

Xede horri begira, bertsioa elebiduna bada, euskarazkoa ez da izango gaztelaniazkoaren egokitzapen hutsa.

Programa berriak sortu edo erosi baino lehen prozesuaren hasiera-hasieratik kontuan hartuko dira aukera bakoitzaren hizkuntza ezaugarriak hizkuntza-irizpide hauek betetzeari begira.

Nolanahi ere, euskarazko bertsioaren erabilera hobetsiko da derrigortasun-data ezarrita izan eta dagokien hizkuntza-eskakizuna egiaztatua duten lanpostuetan, eta baita, derrigortasun-data izan ez arren, hizkuntza-eskakizuna egiaztatu duten horietan ere.

3.6. Internet, intranet eta gizarte sareak

Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Publikoak Interneten duen presentzia-eredua arautzeari buruzko ekainaren 8ko 108/2004 Dekretuko 6. artikulua babesean, Eusko Jaurlaritzaren eta beraren erakunde autonomiadunen eskumenean diren Internet eta intranet sareetako edukiak euskaraz eta gaztelaniaz kontsultatzeko moduan egongo dira.

Eusko Jaurlaritzaren eta beraren erakunde autonomiadunen web orrietara sartzean, euskarazko aukera lehenetsiko da hizkuntza moduan.

Internet eta intranet sareen bidez izapideak egiteko aukera ematen denean, izapide horiek euskaraz eta gaztelaniaz egiteko moduan egongo dira.

Sailaren edo erakunde autonomiadunaren web orrietan beste sail, erakunde, enpresa edo gainerakoek sortutako edukiak barneratzen direnean, bi hizkuntza ofizialak modu orekatuan erabiliko dira.

Gizarte sareetan mezuak euskaraz eta gaztelaniaz zabalduko dira. Gizarte sareen bidez herritarrei edota beste erakunde bati erantzuterakoan, horiek erabilitako hizkuntzan erantzungo da.

Eusko Jaurlaritzak egiten dituen gainerako komunikazioetan gertatzen den bezala, euskara aurretik joango da Eusko Jaurlaritzaren babespeko gizarte sareetako identitateetatik egiten diren komunikazioetan; haren ondorik gaztelaniazko mezua joango da. Tratamendu hori honelaxe gauzatuko da, esate baterako gaur egun ezagunenak diren bi gizarte sareetan:

Facebooka: facebookean hizkuntza bietan egingo dira argitalpenak, hau da, euskaraz eta gaztelaniaz: hots, testu bat argitaratuko da hizkuntza bakoitzeko, eta komunikatu behar den edukia lehenengoz euskaraz argitaratuko da, eta haren ostean komunikatu beharreko gaztelaniazko testua azalduko da behar bezala bereizita eta banatuta.

Twitterra: Irekiaren kasuan, kontu bi sortuko dira, bata euskararentzat eta bestea gaztelaniarentzat; betiere, gaztelaniazko kontuan gaztelania ez da izango erabiliko den hizkuntza bakarra, kontu horretatik euskaraz ere komunikazioak egingo direlako. Euskarazko kontuan, berriz, euskaraz bakarrik komunikatuko da. Facebookean ez bezala, twitterrean, argitalpena hizkuntza bakarrean joan ahal izango da, txioek ez dutelako beti behar besteko luzerarik hizkuntza bietan joateko, berean erabil daitezkeen karaktereen kopurua dela bide.

Facebookean eta twitterrean tratamendu berbera erabiliko da, erabiltzaileak Administrazioa jotzen duenean: beti erantzungo da erabiltzaileak erabilitako hizkuntzan.

3.7. Errotulazio finkoa eta noizbehinkakoa

Errotulazio finkoa eta noizbehinkako oharrak (askotan paperean egindakoak) euskaraz eta gaztelaniaz agertuko dira, bulego, egoitza zein lagatako lokal guztietako kanpoaldean nahiz barrualdean.

3.8. Iragarpenak, publizitatea eta kanpainak

Bi hizkuntza ofizialetan egingo dira sailetako eta erakunde autonomiadunetako iragarpen ofizialak eta gainerako publizitate ekintzak. Iragarpenok euskaraz argitaratuko dira euskarazko hedabideetan.

Kanpainaren edukiak eta esloganak asmatzerakoan kontuan hartuko dira bi hizkuntza ofizialen ezaugarriak, gaztelaniaz funtzionatzen duen testuak euskaraz porrot egiten duela gerta ez dadin. Hori ekiditeko, komunikazio kanpainetarako lehiaketa publiko eta era guztietako kontratazioetan baldintza gisa eskatuko da kanpainaren mezua bi hizkuntzatan sortua izatea, hots, hizkuntza batean sorturikoaren itzulpena ez da baliozkotzat emango. Horrela, bada, ahalegin berezia egingo da euskarazko komunikazioa zaintzeko: idazki jatorrak, zuzenak, ulergarriak eta egokiak.

3.9. Izen ofizialak

Eusko Jaurlaritzaren eta beraren erakunde autonomiadunen organo, egitarau, proiektu, jarduera edota ekintza guztiek bi hizkuntza ofizialetan izango dute izen ofizialaren deskripzioa, hala badagokio.

3.10. Kontratazio administratiboak

3.10.1. Xedea eta aplikazio eremua

Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorreko eta haren erakunde autonomiadunetako, eta zuzenbide pribatupeko ente publikoetako kontratazio organoek nahitaez sartuko dituzte administrazio kontratueta gutun-azaletan eta berariazko klausula administratiboen agirietan kontratuak burutzean bete behar diren hizkuntza baldintzak, Eusko Jaurlaritzaren Kontseiluak 2016ko apirilaren 26an hartutako akordioaren arabera, beraz, mantentzen da indarrean dagoen legeria, alegia, berariazko klausula administratiboen agiriko gutun-azalean jaso beharrekoak, berariazko klausula administratiboen agirietako klausulak. Horrekin batera, indarrean dago kontratua gauzatzeko hizkuntza baldintzak zenbateraino bete diren ebaluatzea.

3.10.2. Kontratazio administratiboen jarraipen eta ebaluazioaren inplementazioa

Hizkuntza betebeharrak betetzen direla egiaztatzeko jarraipena egitea kontratazioa eragin duen saileko edo erakunde autonomiaduneko Euskara Atalaren ardura izango da.

Horretarako, laguntza eta aholkularitza izango du Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzatik eskatutako datuei modu sistematikoan jarraipena egin ahal izateko eta erregistratuta geratzeko.

Saileko edo erakunde autonomiaduneko Euskara Atalaren arduradunak kontratazioarako hizkuntza betebeharren ebaluazioaren berri emango dio Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzari, urteko balorazio txostenaren barruan.

Plangintzaldiaren hirugarren urtean (2020ko bukaeran) eta amaieran (2022ko amaieran) VI. plangintzaldiaren ebaluazioan kontratazioari buruzko datuak ere aurkeztuko dizkio saileko edo erakunde autonomiaduneko Euskara Atalaren arduradunak Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzari.

3.11. Bilerak

Sail bakoitzaren eta erakunde autonomiadun bakoitzaren erabilera plan berezian zehaztuko dira jarraibideak, barneko bilera formalak, kanpoko bilera formalak, bileretarako dokumentazioa, bilera horietatik sortuko den dokumentazioa eta bilerei dagozkien gainerako irizpideak. Sail guztiak eta erakunde autonomiadun guztiak saiatuko dira ahalik eta bilera gehien euskaraz egiten.

3.11.1. Euskarri digitala

Euskarri digitalak (proiektatzeko dokumentuak) erabiltzeko aukera dagoenean, eta aurkezpen osoa euskaraz egin ezin denean, bi hizkuntza ofizialak txandakatuko dira: ahoz gaztelaniaz esaten dena euskaraz agertuko da pantailan, eta alderantziz. Baina euskara lehenetsiko da. Dena dela, aurkezpenean azalduko diren edukiak paperean banatuko balira, norberaren aukeran utziko litzateke hautua.

3.11.2. Aldibereko interpretazioa

Aldibereko interpretazio zerbitzua egongo da. Aldibereko interpretazioa beharrezkoa bada, alde zurretik ondo zehaztuko da zein izango diren erabili beharreko hizkuntzak; eta interpretazio lana behar bezala egiteko behar diren elementu materialez horniturik dagoen areto bat hautatuko da.

4. Hizkuntza ofizialen erabilera kudeatzeko baliabideak eta tresnak

Sail bakoitzeko eta erakunde autonomiadun bakoitzeko Euskara Atalaren ardura izango da hizkuntza ofizialen erabilerari buruzko arau hauek bere esparruan ezagutzen eta betetzen direla bermatzea; hori guztia, saileko edo erakunde autonomiaduneko erabilera planean jasotakoa aintzat harturik.

Hori horrela izanda, Saileko edo Erakunde Autonomiaduneko Hizkuntza Ofizialen Batzorde Kudeatzaileak, euskararen erabilerari buruzko txostena egiten den bakoitzean, hizkuntza ofizialen erabilerari buruzko arau hauek sailean edo erakunde autonomiadunean zenbateraino betetzen ari diren jakinaraziko dio Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzari.

12. Harrera protokoloa

Eusko Jaurlaritzan, kudeaketa aurreratua jarri da martxan, besteak beste, euskararen erabilera normalizatzeko plan estrategikoarekin lotutako zereginak hobeto antolatu eta horren ardurak hobeto banatzeko.

Illo horretatik, sail honetan, honako hau ezarri da:

Pertsonal arduradunak euskara atalari hilero jakinaraziko dio sailean lanean hasi diren langile berrien zerrenda (gainera, zehaztuko du administrazioan ere berria den ala ez), baita alde egin dutenarena ere.

Pertsonal arduradunak langile berria artatuko du eta informazio orokorra emango dio (lanaldi motak, lanpostuaren monografia, Funtzio Publikoak horrelakoetarako prestatutako informazioa, etorri berriaren gida, etab.). Jarraian, saileko euskara atalaren berri eman dio eta aurreratuko dio handik gutxira saileko euskara atala berarekin jarriko dela harremanetan.

Saileko euskara atalak ahal izanez gero aurrez aurre izango du bilera etorri berriarekin edo etorri berrien multzo batekin. Bestela, telefonoz edo mezu elektronikoz jarriko da harekin harremanetan. Horrela, besteak beste, honako honen berri emango dio: euskara atalaren eginkizunak, hizkuntza-irizpideak, euskaraz lan egiteko tresnak (Idazlagun, Elet, Idaba, dudanet, etab.), berariazko prestakuntza, euskalduntzeko ikastaroak, etab. Bestalde, langile hori egongo den zerbitzua edo zuzendaritza euskarazkoa edo elebiduna bada, horren berri ere emango dio, baita bertan mikroplan bat martxan jarri bada ere. Gainera, langile hori outlookean “eu” marka jartzera animatuko du, baita mezu elektronikoetako sinadura proaktiboa ere.

Euskara atalak berak gauzatuko duenez harrera-ekintza hori, ez da aurreikusi harrera linguistikoaren ebaluazio-galdetegia betearaztea langile berriari. Hala ere, euskara atalak jasota utziko du zein eta zenbat langilerekin bete duen ekintza hori eta zein diren gehien interesatzen zaizkien gaiak, horretan arreta berezia jartzeko.

Kudeaketa aurreratua behar bezala betetzeko, horrelako bileretan langile berriaren zuzendaria edo zerbitzuburua ere egotea oso egokia litzateke.

13. 2018-2022 epealdiaren aurreikuspena

2018-2022 epealdiaren aurreikuspen orokorra					
	2018	2019	2020	2021	2022
Urtarrila martxoa	- Sailaren Plan Estrategikoa diseinatu. -Plan hori onartzea	-2019. urteko kudeaketa-planak diseinatu eta onartu -2019. urteko kudeaketa-planei ekin	-2020. urteko kudeaketa-planak diseinatu eta onartu -2020. urteko kudeaketa-planei ekin	-2021. urteko kudeaketa-planak diseinatu eta onartu -2021. urteko kudeaketa-planei ekin	-2022 urteko kudeaketa-planak diseinatu eta onartu -2022. urteko kudeaketa-planei ekin
Apirila uztaila	-2018. urteko kudeaketa-planak diseinatu eta onartu. -Kudeaketa-planak garatzen hasi	-Helburuen neurriak garatu	-Helburuen neurriak garatu -Tarteko ebaluazioa gauzatu	-Helburuen neurriak garatu -Tarteko ebaluazioa gauzatu	Bukaerako ebaluazioa diseinatu
Iraila abendua	- Emaitzak baloratu.	- Jarraipen ebaluazioa egin. - Ebaluaziotik ondorioztatutakoa inplementatu	-Tarteko ebaluaziotik ondorioztatutakoa inplementatu	- Jarraipen ebaluazioa egin. - Ebaluaziotik ondorioztatutakoa inplementatu	-Bukaerako ebaluazioa gauzatu